

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 7 szpalcie (szer. szp. 72 mm) 3.— Zł. Drobne za słowo 24 gr. (tylko dla osób prywatnych); dla poszuk. pracy 20 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej 2 słowa) 40 gr.

Rok II.

Nr. 76.

Kraków, czwartek 4 kwietnia 1940 r.

Nadawane, a nie zamówione przez Redakcję reklamy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4.50 Zł. z odnośnieniem do domu 5 Zł.

Nowa niemiecka „biała księga” wywołała olbrzymią sensację.

Echa prasowe w państwach neutralnych.

(=) **Kraków, 2 kwietnia.** Opublikowanie dokumentów, znalezionych w ministerstwie spraw zagranicznych w Warszawie odbiło się głośnie echem we wszystkich neutralnych krajach zagranicznych.

Niemal wszystkie dzienniki podają na miejscach naczelnych treści tych dokumentów oraz własne komentarze. Zgodnie stwierdza się przytem, że dokumenty te demaskują bezspornie winnych wybuchu wojny. Zachodnio-demokracje, przy poparciu kilku polityków amerykańskich działających na własną rękę, przygotowały wojnę już od dłuższego czasu.

Obecnie zostały zdemaskowane intrygi tych podżegaczy wojennych. Poniżej zamieszczamy przegląd głosów prasy zagranicznej na ten temat.

WŁOCHY:

Waszyngton ma teraz głos!

(=) **Rzym, 2 kwietnia.** Zainteresowanie włoskiej opinii publicznej niemiecką białą księgą wzrasta w miarę ujawniania dalszych szczegółów w tej materii. Niedzielne dzienniki poranne zamieszczają pierwsze autentyczne komentarze prasy włoskiej.

Popolo di Roma pisze: „Rzadko kiedy historyczne i polityczne zainteresowanie dla niemieckich rewelacji osiągnęło tak wysoki stopień, jak przy obecnej uowej białej księdze”. Dziennik podkreśla gotowość Niemiec do dokumentarnego przedstawienia wypadków poprzedzających wojnę, w przeciwieństwie do powściągliwości Anglików, którzy nie ogłaszają swojej księgi błękitnej na temat Rosji Sowieckiej.

Centralnym punktem zainteresowania — piszą niedzielne pisma rzymskie — stało się zdemaskowanie udziału dyplomatów amerykańskich w wybuchu wojny. Biała księga uzyskała dzięki temu ten sukces — pisze „Messagero” — iż „w całym świecie wywołała jak najżywsze wrażenie”. Dziennik pisze dalej: „Taki polityk jak Bullitt, który został wysłany do Europy celem przeprowadzenia tam dyskretnej misji, nie ograniczył się tylko do obserwacji i sprawozdań, ale stał się doradcą i podżegaczem do wojny. Fakt ten nie pozostanie

niewątpliwie bez echa w Ameryce, zwłaszcza w obecnym momencie przygotowań do nowych wyborów. Ameryka będzie zmuszona w taki czy inny sposób ujawnić swoje prawdziwe stanowisko wobec rewelacji niemieckiej białej księgi, zwłaszcza, że zainteresowani ambasadorowie amerykańscy Bullitt i Kennedy nieco za bardzo obnażają politykę pewnych kół amerykańskich.

„Popolo di Roma” zauważa w dalszym ciągu, że w przyszłych etapach politycznych zainteresowanie białą księgą będzie jeszcze bardziej wzrastało.

W zakończeniu dziennik przytacza głosy niemieckie, które wskazują na to, że wszelkie rachuby zachodnich podżegaczy wojennych po tej i tamtej stronie oceanu w ciągu siedmiu miesięcy wojny zdołały już doznać ciężkiego rozczarowania.

„Popolo d'Italia” pisze, że niemiecka

biała księga i mowa Mołotowa przyczyniły się do wyjaśnienia sytuacji i do pewnego stopnia uczyniły ją jeszcze bardziej dramatyczną, jeżeli weźmie się pod uwagę słabość pozycji, w jakiej znalazły się mocarstwa zachodnie. Biała księga dostarcza niezmiernie cennego materiału dokumentarnego, stwierdzającego naocznie, jakiego rodzaju intrygi doprowadziły do wybuchu wojny. Biała księga wywołała w całym świecie olbrzymie wrażenie, przede wszystkim z tego powodu, ponieważ demaskuje ona rolę kilku dyplomatów Stanów Zjednoczonych w ciągu miesięcy poprzedzających wojnę. Pismo podkreśla ważny szczegół, iż amerykańscy korespondenci w Berlinie mieli sposobność przekonać się naocznie, że biała księga nie opiera się na fałszerstwach.

Turyńska „Stampa” oświadcza, że biała księga stanowi

centralny punkt zainteresowania prasy światowej.

Doniosłość tej publikacji polega na tem, iż ujawnia ona działalność dyplomacji amerykańskiej, t. j. trzech ambasadorów w Warszawie, Londynie i w Paryżu, rozwijaną w formie niedwuznacznego spisku.

„Gazetta del Popolo” pisze, że niemiecka biała księga nr. 3 stanowi **ciós niesłychanie silny**. Biała księga jest przede wszystkim uderzeniem, wymierzonym z całą bezwzględnością w kierunku amerykańskich podżegaczy; **głos ma obecnie tylko Waszyngton**. Archiwa, jakie wpadły w ręce zdobywców Warszawy zawierały prawdziwe skarby dokumentarne. Najbardziej skompromitowanym temi dokumentami jest **amerykański ambasador w Paryżu, Bullitt**, który posunął się nawet do wywierania nacisku na Londyn w kierunku użyczenia przez Anglię bezwarunkowej pomocy Polsce.

HOLANDJA:

„Telegraaf” drukuje przez dwie szpalty streszczenie białej księgi i to pod sensacyjnymi tytułami: „Dokumenty znalezione w

piwnicach Warszawy”, „Oświadczenia Bullitta głównym tematem rewelacji”, „Rzeczoznawcy oczekują prawdy w sprawie wybuchu wojny”.

„Vaderland” ogłasza białą księgę pod dwuszpaltowym tytułem: „Trzecia niemiecka biała księga”, „Stanowisko Ameryki wobec polityki europejskiej — Polska początkowo bała się zawierać układ z Anglią”.

„Allgemeen Handelsblad” ogłasza dłuższy artykuł krytyczny „swojego korespondenta, zaopatrując go dwuszpaltowym tytułem: „Raporty ambasadorów polskich”. „Dokumenty znalezione w Warszawie dowodzą bezspornie współdziałania dyplomatów amerykańskich w wybuchu wojny”. Korespondent we wstępie do rewelacji niemieckich podkreśla, że nowa niemiecka biała księga rzuca zupełnie nowe światło na wypadki poprzedzające kampanję polską i, że poszczególne dokumenty są tak wymowne, iż jakiegokolwiek komentarze ze strony niemieckiej wydają się zbyteczne.

Korespondent podkreśla dalej fakt, iż publikacja niemiecka składa się wyłącznie ze zdjęć fotograficznych polskich dokumentów

i załączonych do nich przekładów. Artykuł zawiera dalej przekład dłuższych ustępów z kilku najważniejszych dokumentów, poczem pisze dosłownie jak następuje: „Tych kilka wyjątków wystarczy narazie, aby uzasadnić to, co udowadnia cała niemiecka biała księga. Anglia, Francja i Polska pragnęły tej wojny i wywołały ją, sądząc, że mogą liczyć ze strony Stanów Zjednoczonych co najmniej na poparcie moralne i materialne”.

SZWAJCARJA:

(=) **Genewa, 2 kwietnia.** „Nationalzeitung” w dłuższym artykule stwierdza, że dwa wydarzenia na terenie politycznym zaznaczyły się dobitnie z końcem ubiegłego tygodnia w Berlinie, mianowicie mowa Mołotowa przed najwyższą radą Sowietów i niespodziewane wydanie nowej niemieckiej białej księgi.

Osiem tajnych dokumentów z ogólnej liczby opublikowanych szesnastu stanowią ilustracje stanowiska czołowych amerykańskich mężów stanu wobec konfliktu niemiecko-polskiego. Stanowisko to oświetlone zostało tak jasno i dobitnie, że nie może podlegać żadnym wątpliwościom.

Dziennik przypomina następnie grę amerykańskich dyplomatów w stolicach europejskich, odgrywających czołową rolę w ówczesnym biegu wypadków i porównuje ją do zręcznego rzucania piłki z rąk do rąk. Również „Basler Nachrichten” podnoszą rolę, jaką amerykańscy dyplomaci odegrali w kwestii polskiej zwłaszcza w roku 1939.

NORWEGJA:

(=) **Oslo, 2 kwietnia.** Wobec tego, że w niedzielę nie ukazują się w Norwegii żadne dzienniki, dopiero w poniedziałek cała prasa norweska ogłasza obszerne wyjątki, przeważnie w sensacyjnej formie, z 5-ej niemieckiej białej księgi.

W pierwszym rządzie „Aftenposten” na pierwszej stronie pod wielkim tytułem, wskazującym na przyrzeczenia dane ze strony amerykańskiej mocarstwom zachodnim, przynosi sprawozdanie swego berlińskiego korespondenta, zawierające wyjątki z poszczególnych dokumentów i donoszące o sensacyjnym wrażeniu wywołanym przez ogłoszenie dokumentów.

Najbardziej sensacyjnym jest wyświetlenie udziału amerykańskich ambasadorów Bullitta, Kennedy’ego i Biddle w aglacji przeciw Niemcom. Wielkie wrażenie wywarło ponadto sprawozdanie tłumym drukiem podane doniesienie z Nowego Jorku, iż wyrażone przez Hamiltona Fisha przekonanie, że histerja wojenna w Stanach Zjednoczonych ma swoje źródło bezpośrednio w Białym Domu, została obecnie, dzięki ogłoszonemu dokumentom, w całości

(=) **Oslo, 2 kwietnia.** „Dagbladet” zaopatruje wiadomości berlińskie tytułem:

Koblety przy pracy w fabryce amunicji.

W niemieckich fabrykach amunicji pracują koblety, nietylko dlatego, aby ułatwić zatrudnienie mężczyzn w innych działach pracy, gdzie są nieodzowni, ale także dlatego, że swymi rękami, zgrabnymi palcami łatwiej sobie dają radę z precyzyjną pracą, jakiej wymaga eporządzanie pocisków. Powyżej zamieszczamy dwa zdjęcia z fabrykacji amunicji. Na lewo widzimy moment odważania materiału wybuchowego, na prawo zaś ostateczne montowanie pocisków artyleryjskich.

„Sensacje niemieckiej białej księgi. Stany Zjednoczone przyrzekły mocarstwu zachodnim czynną pomoc w wojnie. Hull z miejsca demantuje”.

„Norges Handelsog Sjøfretstidende“ przynosi to doniesienie pod podobnym tytułem: „Rewelacje niemieckiej białej księgi”. Cordell Hull oświadcza: „Nigdy nie słyszałem o podobnych rozmowach”.

SZWECJA:

(=) Sztokholm, 2 kwietnia. Doniesienia prasowe o publikacji niemieckiej białej księgi świadczą wyraźnie, że sensacyjne rewelacje białej księgi wywarły w kołach politycznych nadzwyczaj silne wrażenie. Berliński sprawozdawca dziennika „Aftenbladet“ podaje dokładną treść dokumentów, zwracając przytem uwagę, że całe archiwum polskiego ministerstwa spraw zagranicznych wpadło niemal w etnie nieuszkodzonym w niemieckie ręce. Niektóre dokumenty są bardzo sensacyjne. Wiadomo, że opinia publiczna w Ameryce w najwyższej mierze zwraca się przeciwko wojnie i, że dokumenty zawierające taką treść muszą wpłynąć niekorzystnie na publiczną ocenę działalności Bullitta i zbliżonych do jego osoby kół politycznych.

LOTWA:

(=) Ryga, 2 kwietnia. Cała prasa lotewska poświęca baczna uwagę nowej niemieckiej białej księdze. Wychodzące w Rydze w języku rosyjskim dzienniki „Sewodnia“ i „Sewodnia Wczorom“, pozostające ponownie pod silnym oficjalnym wpływem, drukują odnośnie doniesienia na pierwszych stronach pod wielkimi tytułami, zajmującymi całą szerokość kolumny.

Lotewski półurzędowy dziennik „Rits“ pisze o nowej sensacji berlińskiej: Publikacja niemiecka wywołała wlotką burzę w Stanach Zjednoczonych. W artykule swojego berlińskiego korespondenta dziennik zestawia echa niemieckiej białej księgi w prasie niemieckiej, przyczem wywodzi, iż twierdzenia amerykańskie, jakoby biała księga polegała na grubych fałszerstwach, a dokumenty polskie nie zostały bynajmniej znalezione w archiwach ministerstwa spraw zagranicznych, lecz zostały sporządzone „na zamówienie“, są zupełnie nieuzasadnione.

Wielu zagranicznych dziennikarzy w Berlinie miało sposobność oglądać oryginały tych dokumentów, aby w ten sposób dać im możność stwierdzenia, iż dokumenty te są autentyczne.

ROSJA SOWIECKA:

(=) Moskwa, 2 kwietnia. Stronice wielkich moskiewskich dzienników poświęcone wiadomościom zagranicznym wypełnione były w poniedziałek do jednej trzeciej o- bjętości wiadomościami o niemieckiej białej księdze.

Depesza „Tassa“ podaje na wstępie przegląd najbardziej interesujących dokumentów znalezionych w Warszawie. Następnie publikują pisma dosłownie również z Berlina doniesione ustępy artykułu, podnoszące znaczenie publikacji niemieckiej, de maskującej politykę wojenną mocarstw zachodnich i niebezpieczne intrygi pewnych dyplomatów amerykańskich.

Dużo miejsca poświęcają dalej dzienniki doniesieniom z Waszyngtonu i Nowego Jorku na temat wrażenia, jakie publikacja dokumentów wywołała w Stanach Zjednoczonych, przyczem postawione są we właściwym świetle nieśmiałe próby dotyczących polityków amerykańskich i polskich, mających na celu zokwestjonowanie autentyczności dokumentów.

HISZPANJA:

(=) Madryt, 2 kwietnia. Cała niedzielna wieczorna prasa hiszpańska omawia niemiecką publikację. Wszystkie dzienniki zaopatrują te doniesienia obfitymi tytułami.

„Informaciones“ na czele swoich doniesień daje tytuł: „Niemiecka biała księga ogłasza sensacyjne dokumenty”.

Dziennik „Madrid“ ogłasza niezmiernie obszerne streszczenie dokumentów i zaopatruje je tytułem: „Biała księga ujawnia znamienne dokumenty znalezione w archiwach w Warszawie”.

„Alcazar“ daje tytuł „Niemcy ujawniają w białej księdze, że Stany Zjednoczone współdziałały w wojnie polskiej”.

STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI PÓŁNOCNEJ:

(=) Nowy Jork, 2 kwietnia. „New York Worlds Telegram“ pisze: Jeżeli Bullitt przed 14-tu misslącami faktycznie zakomunikował ambasadorowi polskiemu wrażenia, iż Ameryka na wypadek wojny etnie po etronie Anglii i Francji, to w takim razie popełnił on skandaliczny i nierozważny krok. Jeżeli Chamberlain i Daladier rzeczywiście polegali na tego rodzaju informacjach, to wystawili niezmiernie smutne świadectwo swojej inteligencji.

ARGENTYNA:

(=) Buenos Aires, 2 kwietnia. Cała prasa poranna publikuje długie wyjątki z tajnych dokumentów b. polskiego ministerstwa spraw zagranicznych. Dziennik „La Plata“ i jego dodatek w języku hiszpańskim jest wypełniony dosłownym przedrukiem białej księgi.

Nawet prasa argentyńska jednostronnie, przyjaźnie nastawiona wobec mocarstw zachodnich, nie może przemilczeć faktu, że

dokumenty te wywarły silne wrażenie na szerokie koła w Stanach Zjednoczonych. Wspomniany dziennik w wydaniu poniedziałkowym drukuje w dalszym ciągu dokumenty polskich dyplomatów, znalezione w Warszawie. Agencja „Associated Press“ donosi, że dziennikarzem zagranicznym w Berlinie umożliwiono zapoznanie się z oryginałami dokumentów, celem stwierdzenia ich autentyczności.

BRAZYLJA:

(=) Rio de Janeiro, 2 kwietnia. Brazylijska prasa niedzielna zwraca uwagę na niezwykle wrażenie, jakie niemiecka biała księga wywarła w Stanach Zjednoczonych, oraz podkreśla, że doniesienia „Associated Press“ o rewelacjach niemieckich zostały tam przyjęte z najwyższym zainteresowaniem.

CHINY:

(=) Szanghaj, 2 kwietnia. Sensacyjne rewelacje niemieckie z polskich archiwów zostały wyczerpująco podane również przez prasę chińską w Szanghaju.

Dzienniki chińskie przynoszą doniesienia o tem pod sensacyjnymi tytułami, jak: „Należy oczekiwać silnego echa rewelacji niemieckich u państw neutralnych“ i

„Ameryka nie może wyprzeć się współwiny w konflikcie europejskim”.

Angielskie i francuskie dzienniki w Szanghaju, wrogo nastawione wobec Niemiec, początkowo starały się wszelkimi siłami przemilczeć wobec swoich czytelników nieprzyjemne dla siebie rewelacje. Obecnie jednak, wskutek głośniego echa tych rewelacji muszą i one zająć wobec nich stanowisko, zwłaszcza, że niemiecka biała księga stała się w Szanghaju politycznym tematem dnia.

Zagraniczni dziennikarze oglądali oryginały dokumentów.

(=) Nowy Jork, 2 kwietnia. Szereg nowojorskich dzienników ogłasza doniesienie United Press z Londynu, równające się bezpośredniemu przyznaniu autentyczności dokumentów opublikowanych przez Niemcy przez polskie koła w Londynie.

W związku z tem podkreśla się, że kilku berlińskich korespondentów dzienników zagranicznych oglądało oryginały dokumentów w berlińskim urzędzie zagranicznym i uznano je za autentyczne.

Doniesienie opisuje następnie liczne podpisy i uwagi na marginesie dokumentów. Wszystko to dowodzi, że dokumenty przesłane przez wiele wydziałów polskiego ministerstwa spraw zagranicznych.

Niemiecki komunikat wojenny.

Wielki sukces niemieckich lotników myśliwskich.

Cenne wyniki lotów wywiadowczych.

(=) Berlin, 2 kwietnia. Naczelna komenda armii niemieckiej donosi w dniu 1 kwietnia br.:

Na froncie zachodnim nieznaczna działalność patroli wywiadowczych i słaby ogień artyleryjski.

Na południu od Saarbrücken, nad terenem francuskim doszło w dniu 31 marca br. popołudniu w różnych miejscach do większych walk powietrznych między samolotami myśliwskimi niemieckimi i francuskimi. Pomimo licznej przegranej Francuzów, niemieckie myśliwce zestrzeliły bez własnych strat 7 samolotów typu Morano.

W ciągu dnia odbywały się loty wy-

wiadowcze nad Francją wschodnią i nad Morzem Północnym aż do wysp Szetlandzkich. Patrolujące samoloty powróciły w nienaruszonym stanie z cennymi informacjami.

Na froncie zachodnim między Mozelą i Ronem miały miejsce w dn. 29 i 30 marca br. liczne potyczki na przedpolach. Wywiązały się one między niemieckimi i nieprzyjacielskimi oddziałami wywiadowczymi. Na północ od Saargemünd udało się jednemu z oddziałów szturmowych wlać do niewoli większą grupę jeńców.

Poza tem żadnych szczególnych wydarzeń nie zanotowano. (p)

Porachunki Mołotowa z podżegaczami wojennymi.

(=) Moskwa, 2 kwietnia. Sowietcki organ urzędowy „Izwestia“ zajmuje jeszcze raz stanowisko w poniedziałkowym artykule wstępnym wobec mowy Mołotowa przed najwyższą radą Sowietów.

Mołotow z wyczerpującą dokładnością powiedział, kto w rzeczywistości walczy o pokój, a kto odgrywa rolę podpalacza wojennego, przynosząc niezmierzona nędzę nie tylko tym narodom, które zostały zrzucone w odmetę wojny, ale także takim narodom, którym dotychczas udało się trzymać z dala od konfliktów.

Spokojnie i jasno zdemaskował komisarz spraw zagranicznych politykę wojenną mocarstw zachodnich, które pod pozorem „zabezpieczenia pokoju“ przygotowują rozszerzenie wojny i pod maską „ochrony małych narodów“ pragną zmusić wszelkimi środkami te same narody do udziału w wojnie, a pod pozorem demokracji uprawiają nawet w swoich własnych krajach politykę reakcyjną i sprzeczną z interesami swoich narodów.

Szczególnie podkreślają „Izwestia“ stanowisko obronne sowieckiej polityki zagranicznej, dające się wyraźnie wyczuć z mowy Mołotowa, a zajęte wobec wrogich i pełnych nienawiści intrzyg mocarstw zachodnich przeciw Unii Sowietów. Mołotow dał wyraźnie do zrozumienia, że skutkiem takiego stanowiska Anglii i Francji będzie w pierwszej inji „srogie rozezwarcenie“ mocarstw zachodnich w odniesieniu do nastawienia Unii Sowietów w obecnym konflikcie.

Widocznie w Londynie i Paryżu nie mogą wciąż jeszcze przeboleć, iż Unia Sowietów, zamiast przyłączyć się do walki mocarstw zachodnich o panowanie nad światem przeciwko wzmocnionym Niemcom, przywróciła z Niemcami przyjazne stosunki, „które okazały się w całej pełni korzystne dla obu stron i które dalej rozwijają się i pogłębiają“. Tem większa jest więc wściekłość „panów imperjalistów“, że wymiana towarowa niemiecko-sowiecka przeszła do historii, „zdławienie okrutną ręką blokady głodowej niemieckich kobiet i dzieci“.

„Prawda“ podkreśla znaczenie mowy Mołotowa.

(=) Moskwa, 2 kwietnia. „Mowa Mołotowa zawierała prawdę o obecnej wojnie, prawdę, którą podpalacze wojenni usiłowali ukryć przed ludzkością“ — tak pisze „Prawda“ w artykule wstępnym, w którym zajmuje stanowisko wobec deklaracji Mołotowa o polityce zagranicznej przed najwyższą radą sowiecką.

Dziennik jeszcze raz ujmuje następująco najważniejsze punkty tej mowy: Przyjazne stosunki wobec Niemiec, stanowisko wyekskawujące wobec wojennego bloku angielsko-francuskiego, wrogo usposobione wobec Unii Sowietów, oraz niezależność sowieckiej polityki zagranicznej. (p)

Poważny wzrost zbrojeń sowieckich.

Projekt budżetu rozpatrywany przez Najwyższy Sowiet.

(=) Moskwa, 2 kwietnia. Druga część odbywanego w ciągu ub. niedzieli posiedzenia najwyższej rady sowieckiej, w której udział wzięli Stalin, Mołotow, Woroszyłow i inni członkowie rządu sowieckiego była poświęcona wystuchaniu sprawozdań ludowego komisarza spraw finansowych Sworewa w sprawie wykonania budżetu państwowego za rok 1939 i sprawie projektu budżetu na rok 1940.

Kiedy w roku 1939 całość budżetu Unii Sowietów łącznie z republikami związkowymi zamknęła się w ramach 155 miliardów rubli, w czem 40 miliardów rubli

przeznaczono na wojsko, to budżet na rok 1940, uchwalony przez najwyższą radę sowiecką, wynosi 162,6 miliardów rubli. Z tej sumy na utrzymanie wojska przypada 57 miliardów rubli (bez wydatków na zbrojenia). Wydatki na cele utrzymania wojska wynoszą zatem prawie 1/3 ogólnej sumy budżetu państwowego i wykazują wzrost w stosunku do roku ubiegłego o 17 miliardów rubli.

Wyjaśniając znaczny wzrost wydatków na cele wojskowe mowa zwróciła uwagę na „stałe zagrożenie“ Unii sowieckiej przez mocarstwa kapitalistyczne. (p)

Życzenia kancлера Hitlera dla generała Franco.

(=) Berlin, 2 kwietnia. W związku z rocznicą zwycięskiego zakończenia wojny domowej w Hiszpanii przesłał kancleierz Hitler na ręce hiszpańskiego naczelnika państwa generała Franco telegram z życzeniami.

Równocześnie minister spraw zagranicznych v. Ribbentrop przesłał telegram gratulacyjny do ministra spraw zagranicznych Hiszpanji, płk. Beigbedera. (p)

Hr. Teleky złożył regentowi Horty'emu sprawozdanie.

(=) Budapeszt, 2 kwietnia. Naczelnik państwa admirał Horthy przyjął w poniedziałek przedpołudniem premjera hr. Teleky, który złożył mu sprawozdanie ze swego podróży do Włoch.

Hr. Teleky o polityce Węgier.

Oświadczenie złożone po powrocie z Rzymu.

(=) Budapeszt, 2 kwietnia. Premjer Teleky po powrocie z Rzymu złożył oświadczenie, w którym m. in. stwierdził, że podróż nie przyczyniła się do stworzenia jakiejś nowej fazy w przyjaznych stosunkach między Węgrami i Włochami, które są wynikiem naturalnych warunków i nie wymagają żadnego specjalnego uzgadniania.

Stosunki między Włochami i Węgrami opierają się na zasadzie współpracy i są silniejsze niż formalne układy. Polityka i dążenie Węgier są znane i nie mogą doznać zmiany. Niestannie podkreślano, że Węgry — zawsze, jeżeli to będzie możliwe — pragną zrealizować je na drodze pokojowej. Węgry zawsze uważały za swój obowiązek dawać przykład służby w interesie Europy i czuły się zawsze dostatecznie silne do wypełnienia tej misji. W ten sposób Węgry służą idei pokoju w terenie naddunajskim, co również zostało podkreślone wyraźnie w komunikacie rzymskim.

Uroczysty akt instalacji rządu Wang-Czing-Weia.

(=) Szanghaj, 2 kwietnia. W ub. sobotę rano odbyła się w Nankinie uroczystość instalacji nowego rządu narodowego Chin pod wodzą Wang-Czing-Weia.

Uroczysty ten akt, trwający 20 minut, poprzedziły honorowe strzały armatnie, odpiewanie hymnu narodowego oraz wciągnięcie na maszt flagi Kuomintangu z żółtą szarfą i napisem: „Za pokój i odbudowę kraju“.

Po odczytaniu ostatniej woli Sun-Yat-Sena nastąpił akt proklamacji nowego rządu. (p)

Stany Zjedn. nie uznają rządu chińskiego Wang-Czing-Weia.

(=) Nowy Jork, 2 kwietnia. Minister spraw zagranicznych Hull oświadczył w sposób oficjalny, że rząd oficjalny Stanów Zjednoczonych nadal uznaje jedynie rząd chiński w Czunkingu, natomiast nie uznaje powstałego pod przewodnictwem Wang-Czing-Weia nowego rządu nankińskiego. (p)

„Pranie brudów“ w Londynie.

(=) Rio de Janeiro, 2 kwietnia. „Gazeta de Noticias“ dopatruje się w fakcie zamachu samobójczego brytyjskiego komendanta eskadry lotniczej oraz w dymisji generalnego inspektora angielskiego lotnictwa bojowego oznak wielkiego zamieszania i zdenerwowania, objawiającego się na łamach wszystkich dzienników londyńskich w związku z przywództwem przez Niemcy kłamstw o rzekomych sukcesach angielskich lotników przy nalocie na wyspę Sylt. (p)

Współpraca Hindusów z Muzułmanami.

(=) Amsterdam, 2 kwietnia. Według tu nadeszłych z Indji wiadomości, istnieje ze strony przywódcy hinduskich Muzułmanów Jinnaha dażność do porozumienia się z Gandhim na okoliczność podzielenia wpływów i obszarów Indji na dwa państwa Muzułmanów i Hindusów.

W wywiadzie, udzielonym prasie, oświadczył Jinnah, iż osobiście uważa on okres obecny jako najbardziej odpowiedni dla wzajemnej wymiany myśli z Gandhim w sprawach, dotyczących obu ludów.

Ważnym czynnikiem w brytyjskiej akcji łupieżczej w Indjach jest — jak wiadomo — stwarzanie przeciwności między poszczególnymi szczepami względnie wyznawcami innych wyznań i religii. Z tego też względu wiadomość o możliwości spotkania się i wymiany myśli między przywódcami dwóch największych obozów religijnych w Indjach stanowi wprost niesłychaną sensację. (p)

Kraków — Fabryka wyrobów tytoniowych: glizlarnia.

Kraków — Fabryka wyrobów tytoniowych: magazyn surowca.

Co mówi chemia o tytoniu

Pochodzenie i jakość tytoniu.

Zbiór liści tytoniowych.

Kraków, w kwietniu.

Tytał, roślina, pochodząca, jak wiadomo, z Ameryki Środkowej, uprawia się dzisiaj w bardzo licznych krajach wszystkich części świata. Nie znaczy to jednak równocześnie, by należał on do rzędu łatwo aklimatyzujących się roślin; może to raczej być tylko dowodem, jak dalece rozpowszechnił się on po całej kuli ziemskiej jako artykuł powszechnego użytku. W rzeczywistości tytoń bardzo ciężko przyswaja się do nowych warunków klimatycznych i stąd to pochodzi, że jeszcze dzisiaj amerykańskie sorty tytoniu (Havana, Virginia, Kentucky) uchodzą za najdoskonalsze, niedoścignione w swoich własnościach, za którymi idą inne gatunki, przede wszystkim azjatyckie, a na końcu dopiero i europejskie.

Substancje decydujące o jakości.

Prócz odpowiednich warunków klimatycznych wymaga uprawa tytoniu wszechstronnego i bardzo starannego nawożenia, co wynika już ze składu chemicznego tej rośliny, wykazującego całe bogactwo najrozmaitszych składników chemicznych, przeważnie decydujących o smaku i zapachu, a co zatem idzie i o istotnej wartości gotowego towaru. Najcharakterystyczniejszą substancją tytoniu jest nikotyna, zawarta głównie w liściach, w ilościach dość różnych, zależnych od danego gatunku. Przypisywanie wszelako samej nikotynie decydującego znaczenia byłoby nieścisłe i prowadzącym do błędnych wniosków uprzedzeniem. Właściwą bowiem rolę nikotyny zrozumiemy lepiej po dokładnym rozróżnieniu wszystkich funkcji, jakie poszczególne składniki chemiczne liścia tytoniowego spełniają podczas palenia. A więc przede wszystkim należy tu wymienić konieczność równomiernego i gładkiego palenia się, uwarunkowanego obecnością soli potasowych i wapniowych kwasów organicznych. Następnym nie mniej ważnym wymogiem dobrego tytoniu jest miły aromatyczny zapach dymu, powstający przez spalenie pewnych żywic i dlatego konieczną jest zawartość w tytoniu określonych substancji żywicznych, między nimi t. zw. kamfory tytoniowej. Wreszcie jest do pewnego stopnia pożądanym, by dym tytoniowy miał własność lekko pobudzającą nerwy, do czego potrzebną jest obecność nikotyny i pewnych

olejków lotnych, powstających podczas palenia się tytoniu.

Chemiczne uszlachetnianie tytoniu.

Jak widzimy, na jakość tytoniu, prócz klimatu decydujący wpływ musi wywierać gleba, która winna dostarczyć w odpowiednim stosunku wszystkie potrzebne sole użyźniające (potasowe, wapniowe, azotowe, fosforowe). Prócz tego nie bez znaczenia na jakość tytoniu pozostaje i odpowiedni sposób prowadzenia zbiorów i jego dalsza przeróbka. Przez suszenie liście tytoniowe nabierają na skutek zawartości skrobi (mączki) ciemno-brunatnego koloru; dla uzyskania przeto piękniejszej złocisto-żółtej barwy zrywa się liście wczesną nad ranem, gdyż wówczas zawierają one stosunkowo mniej skrobi, zużytej podczas nocy przez proces oddychania. Wysuszone liście poddaje się dodatkowo jeszcze procesowi samorodnej fermentacji. Charakter tej fermentacji nie został jeszcze stosunkowo mniej skrobi, zużytej podczas niej zostają odbudowane ciała białkowe, z których powstają częściowo substancje żywiczne, warunkujące smak i aromat podczas palenia.

Jaki powinien zachodzić proces palenia się tytoniu?

W dymie dobrze palącego się tytoniu przeważa łagodny, aromatyczny zapach, gdy natomiast odwrotnie, dym źle palącego się tytoniu posiada zapach ostry i nieprzyjemny, bo silniej drażniący nerwy. W pierwszym wypadku przeważa część nikotyny spala się, zaś produkty spalania żywie dają pożądaną własność aromat; natomiast w drugim wypadku dzieje się odwrotnie: powstaje mniej produktów spalania żywie, a zato więcej uchodzi nikotyny, która jako substancja lotna przechodzi drogą destylacji do dymu, względnie gromadzi się w niewypalanej jeszcze części tytoniu. Przyjemne i błogie uczucie dymu tytoniowego odczuwamy przeto wtedy tylko, gdy wszystkie trzy wyżej wymienione grupy substancji chemicznych znajdują się w tytoniu we właściwym harmonijnym stosunku.

Skład chemiczny dymu tytoniowego.

Odrębne zagadnienie stanowi skład chemiczny dymu. Jak ściśle analizy wykazały, w dymie tytoniowym prócz nikotyny, będącej samej dla siebie już trucizną, znajdują się jeszcze inne substancje również

trujące, powstające następczo podczas palenia. Należą tu wspomniane wyżej olejki lotne i tlenek węgla, następnie w mniejszej już ilości alkohol metylowy, pirydyny i inne. Celem osłabienia szkodliwego bezwzględnie działania tych ciał na organizm ludzki, podejmowane bywają rozmaite zabiegi, z których jedne mają na celu usuwanie trujących substancji ze samego tytoniu, inne zaś, wychodząc ze założenia, że pewna część trujących składników powstaje dopiero następczo, podczas samego palenia, zmierzają do oczyszczania dymu przed jego dostaniem się do organizmu.

Sposoby unieszkodliwiania tytoniu.

Do pierwszych sposobów należy odnikotyzowanie tytoniu, do drugich oczyszczanie dymu drogą filtracji środkami absorbcyjnymi. Odnikotyzowanie tytoniu znajduje już szerokie zastosowanie w krajach postępowych do wyrobu higienicznego tytoniu i polega ono na wyciąganiu (ekstrakcji) całej lub przeważnej części nikotyny zapomocą łatwo lotnych rozpuszczalników. Taki odnikotyzowany tytoń smakiem i zapachem nie różni się wiele od naturalnego, a zato jest bez porównania mniej szkodliwy dla zdrowia. Na uwagę zasługuje najnowszy, biologiczny sposób odnikotyzowania tytoniu przez stosowanie bakterii nitryfikacyjnych, które rozwijają się kosztem azotu zawartego w nikotynie, tworząc w jej miejsce sole mineralne (azotany). O wiele mniej skutecznym okazało się oczyszczanie dymu tytoniowego środkami absorbcyjnymi, którymi bywa przeważnie włóknina z waty w ustniku, nasiąknięta chlorkiem żelaza lub taniną, wzgl. włóknina z krzemionką koloidalną. Przyczyna tkwi w tym, że absorbują jako proces fizyczny wymaga, jeśli ma przebiegać ze skutkiem, ciągłej kontroli i ścisłości w urządzeniu, co naturalnie w danym wypadku jest rzeczą praktycznie nieosiągalną.

WESOŁY KACIK.

W SĄDZIE.

— Dlaczego oskarżony po zrabowaniu ofierze łańcuszka od zegarka — jeszcze ją uderzył?

— Bo napadnięty nie miał zegarka.

Z CZEGO ON ŻYJE.

— Z czego żyje ten młody człowiek?

— Pisze.

— A cóż takiego pisze?

— Listy do ojca o pieniądze.

POWÓD.

Pewien obywatel kupił parasol nowego systemu. Po pierwszym deszczu parasol był nie do użycia. Nie dał się otworzyć, a w materji pokazały się dziurki. Obywatel odniósł parasol do sklepu zpowrotem i zażądał zwrotu pieniędzy. Parasolnik oglądał go dokładnie a następnie rzekł z oburzeniem:

— Pan go musiał zmoczyć.

OKOLICZNOŚĆ ŁAGODZĄCA.

— A zatem pan połamał swoją łaskę na oskarżyciela?

— Tak jest, ale nie miałem tego zamiaru.

— Jak to nie miał pan zamiaru?

— No, łaski nie chciałem połamać.

AUTOSUGESTJA.

— Co skłoniło pana do kradzieży auta?

— Autosuggestja.

NAJPEWNIJSZA PRÓBA.

Klient w sklepie do parasolnika: — Sprzedaj mi pan ten parasol jako coś najlepszego, a tymczasem on nic nie wart.

Kupiec: — Dlaczego nic nie wart?

Klient: — Ponieważ wczoraj zostawiłem go przez roztargnienie w kawiarni, a dzisiaj rano jeszcze się tam znajdował.

Plantacje tytoniowe z obszarów nad Missisipi.

Kraków — Fabryka wyrobów tytoniowych: sortownia liści.

Olbrymi deficyt Anglii.

Amsterdam, 2 kwietnia. Budżet Anglii na rok 1939/40 został zamknięty olbrzymim deficytem, wynoszącym nie mniej jak 767.7 milionów funtów szterlingów, a zatem około 20 miliardów złotych. Wysokość deficytu jest tem więcej uderzająca, że wszystkie wpływy zostały zamknięte kwotą 1.049 milarda funtów.

Zgon angielskiego ministra marynarki handlowej.

Amsterdam, 2 kwietnia. Jak donoszą z Londynu, zmarł tam na skutek uderza serca angielski minister marynarki handlowej, John Gilmour w wieku 63 lat. Gilmour był dawniej ministrem spraw wewnętrznych, ministrem rolnictwa i ministrem Szkocji. W czasie wojny burskiej i wojny światowej pełnił on czynną służbę w armii. (p)

Straty wojenne Norwegii.

Kopenhaga, 2 kwietnia. Aczkolwiek Norwegia nie bierze udziału w obecnej wojnie, to jednak skutkiem wojny morskiej ponosi poważne straty. Według oficjalnej statystyki norweska flota handlowa utraciła dotychczas 59 okrętów, łącznej pojemności 204.000 ton. Z pośród marynarzy 402 straciło życie. (p)

W Iraku powstał nowy rząd.

(=) Bagdad, 2 kwietnia. Jak donoszą, ukonstytuował się nowy rząd Iraku pod przewodnictwem Raszyd Ali B i l a n i. Poza teką premjera objął on funkcję ministra spraw wewnętrznych. Teką ministra spraw zagranicznych objął b. premier Nuri Said, zaś tekę obrony kraju generał Taha.

Szwecja podporządkowuje żeglugę morską państwu.

Sztokholm, 2 kwietnia. Cała szwedzka żegluga handlowa została z dniem 1 kwietnia poddana kontroli państwowej. Każdy okręt szwedzki pojemności powyżej 350 brutto ton rejestrowych musi uzyskać przed wypłynięciem na morze zezwolenie urzędowe, które wydaje państwowy urząd morski. Dla okrętów, które kursują stale między Szwecją a zagranicą konieczne jest zezwolenie już dla mniejszych statków powyżej 100 ton pojemności. Zarządzeniu temu podlegają także wszelkie statki transportowe, kursujące między zagranicznymi portami chociaż nie przybijają do portów szwedzkich.

Zarządzenie to ma na celu rozięgnięcie jeszcze ściślejszej kontroli państwowej nad szwedzką żeglugą handlową, przyczem zażnaczyć należy, że już dawniej zastosowano rekwizycję okrętów szwedzkich, które skierowano na pewne wyznaczone szlaki, jak np. celem sprowadzenia węgla z Anglii. Rząd także ustala stawki frachtowe za niektóre rejsy. Istnieje przekonanie, że w najbliższym czasie rząd zaprowadzi cennik maksymalny na frachty, obowiązujący na wszystkich liniach.

Pierwsza orka wiosenna w okolicach podwarszawskich.

(=) Warszawa, 2 kwietnia. We wsiach podwarszawskich rozpoczęła się już orka wiosenna. Korzystając z ciepłego dnia dzisiejszego, wieśniacy wyruszyli po raz pierwszy w tym roku z plugami na pola, przystępując do prac pod wiosenne zasiewy. Muszą się spieszyć, gdyż wiosna w tym roku jest spóźniona.

Nagroda strzelecka.

Po długiej, ciężkiej zimie nastało wreszcie lato, najsmutniejsze, jakie sobie można wyobrazić. Deszcz lat od rana do wieczora. Siano gniło na łąkach i gniło również w stogach na wskroś przemokłych. Zboże pokładło się na polach i porosło na pniu.

Nakoniec przyszła jesień. Wypogodziło się o tyle, że można się było wziąć do spóźnionych siewów.

Mglisty wrześnieowy poranek. Esa Tonkola stał przed stodółką, patrząc posepnie na zamglony las liściasty, rysujący się w oddali. — W brudnej, podartej koszuli i w płóciennych spodniach, bosi z odkrytą głową, uznojony ciężką pracą, z płucami pełnymi kurzu wyszedł, aby po młocce odetchnąć chwilę czystym powietrzem. Jak przetrwać zimę przy tak skąpych omłocie, Esa nie wiedział. Przeżalenie jak z mora dusiło Esę za gardło, gdy myślał o dziecku... Być ojcem i nie móc małństwu dać kawałka chleba, gdy będzie głodni! Lubo wielką biedę cierpiał, to nigdy jednak nie doznał takiego nieszczęścia. Teraz naprawdę nędza zakrzęła im w oczy.

Esa był świetnym strzelcem. Z wiernym psem Wihuri zazwyczaj całą jesień włóczył się po lesie. Za upolowaną zwierzynę płacono mu dobrze, a w dodatku szczęście służyło mu na polowaniu. Tego roku i myślistwo nic nie przynosiło i ten zarobek zawiódł, las cały jakby postarzał.

Esa postanowił wziąć udział w konkursie strzeleckim. Zaczął gorliwie wpławiać się w strzelaniu do celu. Na ścianie stodółki znalazł sadzą czarne punkty i wyszafował wszystkie okół na mierzenia doń. Nagrody, 300 i

Przykra niespodzianka spotkała „Normandie”

Za zakotwiczony w porcie transatlantyk francuski nałożono arczsi.

(=) Nowy Jork, 2 kwietnia. W nocy z soboty na niedzielę naklejono na budynek przystani francuskiego transatlantyku pasażerskiego „Normandie”, przebywającego od siedmiu miesięcy w porcie nowojorskim, nakaz zajęcia licytacyjnego z powodu nieuregulowania przez właścicieli tego okrętu sumy 281.000 dolarów, stanowiącej odszkodowanie dla 103 pasażerów amerykańskich, którzy w roku ub. ponie-

śli poważne straty w związku z pożarem, jaki miał miejsce na parowcu „Paris”.

Poszkodowani, wygrawszy proces w sądzie amerykańskim, uzyskali prawo sekwestru na przebywającym również w porcie nowojorskim, francuskim okręcie pasażerskim „Ile de France”, jednak na wniosek adwokatów Compagnie Generale Transatlantique, pretensja została przeniesiona na transatlantyk „Normandie”. p.

Straszna katastrofa gór. w Chinach.

(=) Peking, 2 kwietnia. W jednej z kopalni węgla w Czingsing na pograniczu prowincji Hopen i Szangai wydarzyła się potworna w swych rozmiarach eksplozja. Według dotychczas nadeszłych informacji miało w tej katastrofie zginąć 134 górników, zaś 159 odniosło rany. Również brak dotąd wiadomości o 70 górnikach, których należy uważać za zaginionych wskutek eksplozji kopalnianej. (p)

Katastrofalne rozmiary powodzi w Jugosławii.

(=) Belgrad, 2 kwietnia. Wylewy w różnych okolicach Jugosławii przede wszystkim w dolinie Dunaju, grożą przybraniem katastrofalnych rozmiarów. Prezydent ministrów Cwetkowić, wspólnie z ministrem budownictwa Krekiem, dokonał w sobotę prawie czterogodzinnego lotu ponad głównymi terenami dotkniętymi

powodzią. Inni ministrowie udali się bezpośrednio na te tereny. Dunaj pod Białogrodem osiągnął w sobotę 709 cm ponad stan normalny. W ten sposób Sawa i Dunaj przekroczyły rekordowy stan wylewów z lat 1888 i 1932 r.

W Belgradzie stoją obsenle pod wodą sale dzielnice miasta. Komunikacja utrzymywana jest przy pomocy łodzi. Różne dworce kolejowe w Belgradzie oraz liczne magazyny stoją również pod wodą. Elektrownia miejska jest częściowo zalana.

W miejscowościach nad Dunajem położonych w górę i w dół od Belgradu musiano ewakuować całe dzielnice z mieszkańcami. W dolinach dopływów Dunaju wylewy utworzyły olbrzymie jeziora. Szczególnie niebezpieczna sytuacja wytworzyła się w Banacie północnym, gdzie Belga zalała olbrzymie obszary. Również ze Starej Serbii i Czarnogóry donoszą o olbrzymich spustoszeniach wyrządzonych przez powódź. (p)

Rekordowa frekwencja publiczności w czasie otwarcia praskich targów wiosennych

Przybyli liczni interesanci zagraniczni.

(=) Praga, 2 kwietnia. W niedzielę zostały tu otwarte 4-te z kolei targi wiosenne. Już we wczesnych godzinach przedpołudniowych wszystkie hale wystawowe były przepełnione zwiedzającymi. Obesłania targów, bogate wyposażenie i frekwencja pod żadnym warunkiem nie uciepliały wskutek wojny, co udowodnił już pierwszy dzień trwania targów.

W akcie oficjalnym otwarcia wzięli udział m. in. radca ministerjalny Roth z niem. ministerstwa gospodarki jako przedstawiciel ministra gospodarki Niemiec Funka, prezes rady propagandowej prof. dr. Hanka i inni wybitni przedstawiciele niemieckich władz i życia gospodarczego.

Przewodniczący Praskich Targów Wzorkowych radca handlowy Barta powitał gości i podniósł w swem przemówieniu, że praskie targi w myśl swojej długoletniej tradycji oddały się w zupełności w służbę organicznej rozbudowy stosunków gospodarczych z Niemcami.

Zarówno silny udział firm wystawiających ze wszystkich gałęzi przemysłu, jak również niezwykle wysoka liczba zwiedzających zaraz w pierwszym dniu targów przekroczyły znacznie wszelkie oczekiwania. W późnych godzinach wieczornych natłok do poszczególnych pawilonów wystawowych, szczególnie do hali higieny był tak wielki, że wstępy musiały się odbywać dla utrzymania porządku przy asyście policyjnej.

Tak silna frekwencja jak obecnie — oceniana na ok. 120.000 osób, — nie była notowana dotychczas nigdy na targach praskich. Poza znaczną liczbą zwiedzających, przybyłych z różnych terenów Niemiec, widziało się również wiele interesentów z krajów neutralnej zagranicy zwłaszcza z Holandii, Grecji, Rumunii, Norwegii i Danii. Pomimo, że w pierwszym dniu targów nie dochodzi zazwyczaj do zawierania umów handlowych, to jednak już w niedzielę dokonano szeregu zamówień. (p)

Nowy słownik na warsztacie.

W jednym z pism spotkałem się z notatką, że niektóre paryskie domy konfekcyjne ponazywały różne części garderoby damskiej nazwami wziętymi z wojennego, technicznego słownika, tak np. nazwano gorset linją Maginota, itp. Czytając tę notatkę przyszło mi na myśl, że właściwie nie wykorzystano dotychczas różnych nowych wyrazów technicznych i nie zastawano ich do „cywilnego” życia, w przeciwnieństwie zresztą do wojny światowej, kiedy to używano bardzo chętnie wyrazów wojennych, oznaczając nimi rzeczy z wojną nie mające nic wspólnego. Mówiono np., że ktoś jest „szczęśliwym mężczyzną”, że „jak wraca późno do domu w stanie nieco podchmielonym, to ma wrażenie, że dom otoczony jest wilczymi łokami” itd.

Zaczętem skrzętnie zbierać wyrażenia, któreby się nadawały do stworzenia nowego słownika. Stworzenie takiego słownika byłoby tembardziej wskazane, że każde wielkie wydarzenie, a więc też wojna powinna zostawić i zwykle zostawia ślad w życiu języka. Dotychczasowe adobyce na terenie językoznawczym są wprawdzie jeszcze skromne, ale może mogą posłużyć jako bodziec dla innych i tak zapoczątkować ciekawy zbiór.

Oto nabytki dla nowego słownika:

Bombowiec — człowiek pijący chętnie duże bomby piwa.

Kraźownik — ktoś, który kraży po mieście w zamiarze pozyczenia kilku złotych.

Polawiacz min — jegomość chodzący po lokalach i orientujący się po minach swoich znajomych, żeby mu zafundował kawę lub obiad.

Stawiacz min — człowiek, który łatwo się obraża i „stawia” dostojne miny.

Bomby zapalające — spojrzenia pięknej blondynki (brunetki), która zapalają w sercach nie znających się na fortelach wojennych meskiej części ludności straszne pożary.

Karabin maszynowy — gadatliwa kobieta, która zastrzeliwuje nas coraz to nowymi argumentami.

Nalot — wzięta kochająca się teściowej lub też komornika.

Amunicja — pieniądze, któremi można zestrzelić nawet najwyższej siedzącego rajskiego ptaka.

Patrol rekonesansowy — wstępna rozmowa przed większym flirtem.

Awionatka — matka kilkorga dzieci, która czuje dużą sympatię dla lotników.

Reflektor — człowiek, który na każdy temat snuje refleksje.

Zagazowanie — rezultat przyjacielskiej kolacji.

Oto mniejsze pierwsze rezultaty słownika, który niejednokrotnie stał się popularnym wśród szerokiego rzeszy naszego społeczeństwa stanowiąc tajemniczą gwarę, dającą możność operować nawet wśród osób zainteresowanych.

xeres.

CZARNE NIEBEZPIECZEŃSTWO.

W Paryżu z powodu braku służby domowej, sprowadzane są służące z Afryki. Niektóre z tych murzynskich strażniczek ogniska domowego pochodzą, ze szczepów ludożerczych, co czasem może wywołać poważne nieporozumienie pomiędzy służącą a jej chlebodawcami. Np. pani powiada:

— Moja droga, czy lubisz dzieci?

A na to służąca pochodząca z głębi Afryki:

— Owszem, proszę pani, ale tylko do brze wypieczone.

pana; nastawił do góry śpiczaste uszka, pilnie łowiąc każde słowo. Dano znak rozpoczęcia konkursu.

Co kilka sekund padał strzał za strzałem. Nakoniec przyszła kolej na Esę.

Nigdy przedtem nie zastanawiał się on nad kwestiami socjalnymi, ale dziś znajdował się w takim naprężeniu i w takim podnieceniu, że mimo woli przyszło mu na myśl, porównanie jego doli z losem jego współzawodników. Jeżeli który z nich otrzyma nagrodę, to niezawodnie pójdzie ona na wino, piwo, wesołą wiecez w klubie, podczas gdy dla niego i dla jego rodziny byłaby zaspokojeniem najniezbędniejszych potrzeb. Była to tylko przelotna uwaga, która jednak w duszy jego żadnych przewrotnych pragnień nie obudziła, wywołała tylko gorzki uśmiech na ustach, a spracowana dłoń mocniej ścisnęła strzelbę. Należało z całych sił bronić domowego ogniska. Gdyby Esa Tonkola znał był historję Tella, niezawodnie uczułby mu się w tej chwili pokrewnym. I nad jego synkiem krążyła śmierć, nie ta wprawdzie, która mordereczym pociskiem w mgnieniu oka zabija, lecz ta, która czyha na osłabione głodem i gorączką małenstwa.

Kontrolerzy oznaczyli pierwszą serję i znów rozpoczęło się strzelanie. Echo wystrzałów rozlegało się daleko nad jeziorem. Przerażone drozdy zrywały się szybko, odlatając głębi lasu; na pobliskiej łące ploszyły się konie.

Wystrzelono drugą serję. Esa nabił broń, Wihuri przytulił się do niego. Panowało głucho milczenie, nikt nie śmiał słowa przemówić, tylko kontrolerzy badając tarcze, porozumiewali się półgłosem.

Wystrzelono 3-cią i 4-tą serję, przyszła kolej na ostatnią.

200 marek nęciły go wielce. Gdyby jedną z nich udało się pozyskać, nie groziłaby mu więcej nędza. Ale gdyby ta ostatnia nadzieja zawiódła, to chyba jedna Opatrzność Boska mogłaby go wyrwać z toni. Esa nie widział innego ratunku.

Było w połowie października. Słońce rozsnuwało wesołe promienie, ale cisza zaległa wokoło; śnać, dreszcz śmierci przebiegał już przyrodę. Przez wąski leśny mostek szła gromada ludzi. Widać było po ich powierzchowności, iż należeli do wyższych klas społeczeństwa. Tylko jeden z nich odziany był w szary fryzyski kaftan chłopski i trzymał się nieśmiało na uboczu. Za jego nogą włókł się pies, który równie jak jego pan zdawał się być skrzepowany obcem otoczeniem. Lufy połyskiwały na słońcu; słychać było gwar wesołej rozmowy.

Zatrzymano się na skraju łąki. Sześć białych tarcz ustawiono rzędem u stóp leśnego wzgórza. Pod jednym z krzaków zjawiało się kilka butelek wina i kieliszki. Wszystko było gotowe, aby wypić zdrowie zwycięzcy, skoro tylko rezultat konkursu będzie wiadomym.

Odmierzono odległość 180 metrów. Strzelcy stanęli w linii, kontrolerzy udali się do tarcz, aby znaczyć strzały.

— Chyba pociągę z manierki — rzekł jeden z panów — tak drżą mi dziś ręce. No, Tonkolo, trzeba się rozgrzać, nim weźmiemy się do roboty! — zapraszał życzliwie stojącego obok Esę.

Esa nie był wstanie nawet mu podziękować, rzucił zapraszającemu krótkie: „Nie teraz” i stał bledszy, niż zazwyczaj ze ściśniętym gardłem. Zdawało się, że jest spokojny jak zwykle. Wihuri skulony siedział u jego stóp, ani na krok nie dając się odwieść od

Zimny pot zrosił czoło Esy. Nabił strzelbę. Wihuri ziewał z rozdrażnienia. Esa podniósł broń i ręką mu zadrzęła. Opanował się jednak i złożył, a kiedy po strzale broń opuścił, błąd był, jak ściana i nogi pod nim drżały. Za chwilę miano ogłosić rezultat konkursów.

Esa Tonkola może być pewnym pierwszej nagrody. Takiego strzelca jeszcze nie miała dotąd Finlandja.

Małe, głęboko osadzone oczy Tonkoli, zaśmiały radością, potem zamglily się wilgotnym blaskiem i z nagłym wybuchem uczucia zawołał z głębi serca:

— Więc przecież promień szczęścia padł i na moją chatę. Gdyby nas Bóg nie wyratował, byłaby nas nędza w zimie z domu wygnana.

Zawstydzony, że tak nieopatrznie zdradził się ze swymi uczuciami, Esa chciał natychmiast wracać. Zaledwie zdołano go zmusić, aby wypić kielich wina ze swymi towarzyszami, tak się rwał do domu.

— Moja starucha pierwszy raz w życiu zapłacze ze szczęścia, jak się o tem dowie, rzekł z cichym, pełnym wewnętrznej radości uśmiechem.

Ze strzelbą, sterczącą między kolanami, odjechał chyboczącym się wózkiem karelskim. Sirkka całą drogę niespokojnie zezowała na bat, który jak miecz Damoklesa wisiał wciąż nad nią i przynaglał do biegu, ani razu jednakże nie dotknął jej wychudłego, kościstego grzbietu.

A kiedy się nareszcie omszały dach chaty, ukazał, Esa z batą trzasnął i w pełnym galopie wjechał we wrota, w których już Wihuri czekając i podskakując oczekiwał pana.

Co należy wiedzieć o czasie letnim?

(=) Kraków, 2 kwietnia. Z dniem 1-go kwietnia o godz. 2-iej w nocy wszystkie zegary na terenie Niemiec i Generalnego Gubernatorstwa zostały przesunięte o godzinę naprzód, t. j. z godziny 2-giej na godz. 3-sią. Czasem ustawowym więc w miesiącach letnich będzie czas słoneczny dla 15° na wschód od południka środkowo-europejskiego.

Letnia rachuba czasu trwać będzie do dnia 6 października 1940 r. godz. 3-ciej w nocy, kiedy wszystkie zegary będą cofnięte o godzinę, tj. z godziny 3-ciej na godzinę 2-gą.

W ten sposób znowu podjęte zostanie zarządzenie, zastosowane po raz pierwszy podczas wojny światowej w 1916 r., który później przeszło do lamusa rekwizyw wojennych i jako zagadnienie znikło zupełnie z porządku dziennego, jakkolwiek w niektórych krajach czas letni był utrzymywany nadal także i po wojnie.

Skąd się wziął czas letni?

Na temat początków czasu letniego mamy wiele rozmaitych wersji, niezupełnie z sobą zgodnych. Pierwszym człowiekiem, który zajmował się tym zagadnieniem był Benjamin Franklin. W roku 1740 w czasie pobytu w Paryżu żądał on nałożenia kar na kupców niepodnoszących dość wcześnie zasłon sklepowych. Chciał on także, aby z braskiem dnia uderzano we wszystkie dzwony, budząc ludzi do pracy.

Do zagadnienia tego nie wracano następnie przez wiele lat, aż dopiero podczas wojny światowej sprawa czasu letniego zajął się Herman Reese, który dał inicjatywę wprowadzenia go jako czasu ustawowego.

W Anglii, jeszcze przed wybuchem wojny światowej, opracowano kilka projektów ustawowych w tym przedmiocie, które jednak nie posiadały praktycznego znaczenia.

W Niemczech zajęły się tym problemem instytucje handlowe. Jedną z wielkich fabryk czekolady w Berlinie już w roku 1900 rozwinęła ożywiającą propagandę w sprawie zaprowadzenia czasu letniego. Firma ta, posiadając opinie od 120.000 osób, opowiadających się za wprowadzeniem czasu letniego, opierając się na tym materiale, przedstawiła odpowiedni wniosek w Reichstagu. Podobny wniosek w sprawie wprowadzenia w Niemczech zmiany czasu wpłynął w roku 1914 od członka pruskiej Izby panów, dr. von Böttingera.

(Wreszcie

36 kwietnia 1916 r. o godz. 11 w nocy nastąpiło po raz pierwszy w Niemczech oficjalne przesunięcie czasu o godzinę naprzód. Za przykładem Niemiec poszły Austria i Węgry.

Regulowanie czasu letniego dało w krótkim czasie nieoczekiwane rezultaty. „L'heure boche”, jak Francuzi nazywają czas letni, został wkrótce zaprowadzony również we Francji, w Anglii i we Włoszech (4 czerwca 1916 r.). Rosja zaprowadziła czas letni dopiero w lipcu 1917 r., a latem roku 1918 posunięto zegary nawet o dwie godziny naprzód.

W latach wojennych 1917 i 1918 r. Niemcy pozostały przy czasie letnim. W rok później jednak wejmsarskie zgromadzenie narodowe zrezygnowało z utrzymania czasu letniego, który pozostawiono tylko w Westfalii.

W roku 1924 Francja, Anglia, Belgia i Holandia zgodziły się na automatyczne wprowadzenie czasu letniego od kwietnia. We Francji i Anglii przedłużono w roku ub. czas letni aż do połowy listopada, a obecnie kraje te powróciły do niego wcześniej, niż zwykle. Niewątpliwie w bież. roku nie będzie kraju europejskiego, któryby nie wprowadził czasu letniego, gdyż daje on wiele poważnych korzyści.

Korzyści czasu letniego.

Przedewszystkiem wprowadza on duże oszczędności na prądzie elektrycznym i w ogóle na energii świetlnej. Dodatni wpływ tego daje się również zauważyć w urzędach, biurach i fabrykach, gdzie wcześniejsze rozpoczynanie pracy pozwala na wykonywanie jej ze świeżym zapasem sił.

Pracownicy zyskują również więcej czasu dla życia prywatnego; wcześniejsze bowiem kończenie pracy da im możliwość do wolnego wykorzystania całego popołudnia i części wieczoru aż do oznaczonych przez władze godzin swobodnego poruszania się w obrębie miast i osiedli.

Bardzo celowe jest wprowadzenie czasu

Wskazówki dla rolników w okresie wiosennym.

Radom, 2 kwietnia.

Z nastaniem wiosny zaczyna się dla rolnika po długim odpoczynku zimowym okres pracy. Stosownie do warunków i potrzeb gospodarstwa praca ta powinna być rozłożona, a przedewszystkiem powinien być dobrze obmyślany i zastosowany obsiew pól. Należy się dobrze zastanowić, gdzie co zasieć, uwzględniając przytem rośliny pastewne, ażeby przez cały rok mieć pod dostatkiem paszy, bo „krowa gęba do”, o czym rolnika przekonywać nie potrzeba. Pamiętać także należy o

zasiewie nieleżących roślin na użytku domowym.

Do siewu należałoby zaopatrzyć się w gospodarstwach nasiennych w doborowe nasiona, ponieważ ziarno zbóż oraz inne ziemiopłody po kilku latach wyradzają się i obniżają z roku na rok plon. W każdym razie należy ziarno, przeznaczone na siew, dokładnie oczyścić i przesortować na młynku lub tryjercie. Ziemiaki — sadzeniaki powinny być wybrane zdrowe i duże, w najgorzej razie średnie, a nigdy małe, co u nas bardzo często się spotyka.

Wobec roztopów należy się starać w miarę możliwości przeciwdziałać zatrzymywaniu się wody na oziminach, koniecznych orkach, łakach i pastwiskach przez przekopywanie odpływów w odpowiednich miejscach. Gdy rola natyle obeschnie, że można będzie wyjechać w pole, należy na tychmiast przejść orki lekką broną lub wluć. Na łakach i koniecznych kretowinach należy rozrzuć, w koniecznych wyznaczonych albo niedosiane puste place — skopać, a większe zaorać celem podsiania

letniego z punktu widzenia lekarskiego. O godzinę wcześniejsze udawanie się na spoczynek, a więc godzinę więcej snu przed północą przyczyni się wielce do podniesienia stanu zdrowotności, zwłaszcza u ludzi wysiadających do późnej nocy, mimo, że niejednokrotnie spędzają oni ten czas na bezczynnym siedzeniu, nie oddając się pracy.

Pocóż więc czas letni? — powiedzą z pewnością konserwatyści i śpiochy. Można się poprostu umówić, względnie wydać zarządzenie, że będziemy zaczęli pracę o godzinę wcześniej, nie potrzebując żadnych manipulacji z zegarami.

Otóż nie, ten sposób przyniósłby stanowczo więcej strat niż korzyści. W tym wypadku bowiem wynikałoby nieporozumienia, kończące się dezorganizacją w tej czy innej formie. Jeżeli weźmiemy przykład pod uwagę, że życie jest do pewnego stopnia zautomatyzowane, to dojdziemy do wniosku, że zmiana czasu w tej formie jest właściwa, celowa i pożyteczna.

Zważywszy również na czynnik psychologiczny człowieka i jego przyzwyczajenie jako drugiej natury. Jest np. godzina 7 rano, kiedy ktoś o tej porze od x lat wstawał, zaczynając dzień pracy. Gdyby mu powiedziano, że jutro i w dniu następnym będzie wstawał o godz. 6-tej, przyjąłby to z pewną przykrością, gdyż zmieniałoby to do pewnego stopnia ustalony tryb życia; po wprowadzeniu czasu letniego rozpocznie on dzień dalej o godzinie 7-mej, chociaż w rzeczywistości jest dopiero godzina 6-ta. Zmiany tej nawet się nie zauważy i w niczem to trybu życia nie zmieni.

rajarasem, lub na słabszych glebach seradela. Zrobić to trzeba jak najwcześniej.

Jak tylko można już wjechać na łaki i pastwiska, powinno się je zbronować skaryfikatorem albo ostrymi bronami, a następnie zasilić kompostem, gujówką lub popiołem drzewnym, ewentualnie nawozami sztucznymi. Łaki torfowe szczególnie widniejące są za nawozy potasowo-fosforowe.

Przy wiosennej uprawie roli należy się starać zatrzymać jak największą ilość wilgoci w roli na użytek zasiewów. Z tego powodu powinno się unikać zbędnych upraw. Najczęściej jednorazowe głębokie przejście kultywatorem lub broną sprężynową głębokiej orki zimowej, t. zw. „ziębli” wystarczająco przygotuje pola pod zasiew. Z siewem należy się śpieszyć i siać jak najwcześniej, a szczególnie groch, seradela, marchew pastewną i buraki. W miarę możliwości siać trzeba rzędkowo (siewnikiem), ponieważ siew rzędowy daje lepsze wyniki, niż rzutowy, a jednocześnie zaoszczędza się ziarna przy siewie.

Ze względu na występowanie rozmaitych chorób roślinnych — zboża jare, a również nasiona buraków zaleca się do siewu zaprawić środkami odkażającymi.

Obornik, wywożony wiosną, należy zabrać za wozem trzaskę dokładnie i przyorywać go tego samego dnia, w przeciwnym bowiem razie naraża się rolnik na duże straty przez ulatnianie się najcenniejszego składnika — azotu. Należy tylko tyle obornika wywieźć, ile zdąży się tego samego dnia roztrząść i zorać.

Pszenice i konieczny należy na wiosnę koniecznie bronować, uczynić to trzeba, kiedy rola nie jest wilgotna ani za sucha.

Bronować należy ostrą broną tak silnie, ażeby powierzchnię roli dobrze poruszyć. Słabą pszenicę lub żyto zasilić należy w miarę możliwości saletrą wapniową, i to jak najwcześniej, gdy tylko rośliny się ruszą.

W samem objęciu należy na wiosnę wszelkie brudy, śmiecie itp. złożyć na kupę kompostową, którą założyć powinno się na powierzchni gruntu w miejscu o ile to jest możliwe, zacienionem i dostępnem. Kompost należy dobrze ogrodzić, żeby świnie i kury nie miały do kupy dostępu.

Przepłoszeni złodzieje.

Kraków, 2 kwietnia. Dzisiejszej nocy dyżurny policjant spłoszył włamywaczy, którzy próbowali okraść sklep przy ul. Mogińskiej 67. Złodzieje na widok policjanta usiłowali zbiec, jednak udało się ująć jednego z nich i doprowadzić na komisariat.

Tej samej nocy ok. godz. 3.40 włamywacze próbowali dokonać włamania do pralni chemicznej Bębena przy ul. Starowińskiej 26. Zamiar ich został unieszkodliwiony przez dyżurnego policjanta, za którego zbliżeniem się włamywacze zbiegli.

Komornik Sądu grodzkiego w Bochni ulica Biała 17. Sygn. Km. 23/38. Wierzycielka: Komunalna Kasa Oszczędności miasta Krakowa w Krakowie.

Obwieszczenie o licytacji nieruchomości.

Komornik Sądu grodzkiego w Bochni Mieczysław Dzielski, mający kancelarię w Bochni, ulica Biała 17, na podstawie art. 676 i 679 K.p.o. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 16 maja 1940 o godzinie 10 rano w Sądzie grodzkim w Bochni w drodze publicznej sprzedaż w drodze publicznej następujących nieruchomości: 1. Nieruchomość lwh. 919 i 1026 k. g. m. kat. Mikulczowice, należącej w całości do dr. Franciszka Bardla i całej nieruchomości lwh. 1102 k. g. m. kat. Mikulczowice, należącej w 5/6 części do dr. Franciszka Bardla, zaś w 1/6 części do dr. Janiny z Bardłów Pawłowskiej. Nieruchomości te położone są w Mikulczowicach, przeznaczone są na cele przemysłowe i mają urządzoną hipotekę w Sądzie grodzkim w Bochni. Nieruchomość lwh. 919 g. m. kat. Mikulczowice składa się z domu mieszkalnego, drewnianego, oraz osobno stojącej drewnianej kuchni letniego, tudzież z par. bud. lwh. 162.168 i z par. lwh. 1806 i 1807 razem o łącznym obszarze 458 sąm. kw. czyli 16 ar. 47 m. kw. Nieruchomość lwh. 1026 k. g. m. kat. Mikulczowice składa się z par. lwh. 1845 i 1848 stanowiących nieużytek o łącznym obszarze 1.514 sąm. kw. — czyli 55 ar. 15 m. kw. Nieruchomość lwh. 1102 k. g. m. kat. Mikulczowice, składa się z par. lwh. 1682/26 o obszarze 3 morgi 51 sąm. kw. czyli 1 ha. 74 ar. 46 m. kw. — tudzież stojącego na tej parceli murowanego, półpiętrowego, murowanego młyna gospodarskiego piwnicy z kamienia, stajni i wozowni. Nieruchomość lwh. 919 i 1026 g. m. kat. Mikulczowice obciąża prawo użytkownika na rzecz Jana Durbacz, które to dożywocie, jako mające stopień hipoteczny po pretenzji wierzycieli — nie będzie polizowane na cenę nabycia i nieruchomości te zostaną sprzedane wolne od tego dożywocia. 1. Nieruchomość lwh. 919 k. g. m. kat. Mikulczowice oszacowaną została na sumę 1830 zł. — cena zaś wywołania wynosi 1372 zł. 40 gr. — 2. Nieruchomość lwh. 1026 g. m. kat. Mikulczowice oszacowaną została na sumę 800 zł. — cena zaś wywołania wynosi 600 zł. — 3. Nieruchomość lwh. 1102 k. g. m. kat. Mikulczowice oszacowana została na sumę 51.732 zł. — cena zaś wywołania wynosi 35.739 zł. Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości ad 1. w kwocie 183 zł., ad 2. — w kwocie 80 zł., ad 3. — w kwocie 5.173 zł. 20 gr. Rękojmię należy złożyć w gotówkę albo w takich papierach wartościowych będących w posiadaniu instytucji, w których wolno umieszczać fundusze majątkowe. Papier wartościowy przyjęty będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej. Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dojdą do publicznej wiadomości. Obwieszczenie nie będzie podane do wiadomości warunków odmiennych. Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywców bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji. W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno składać nieruchomości w dni powszednie od godziny 8-mej do 18-tej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie grodzkim w Bochni. Dnia 2 marca 1940. Komornik: Mieczysław Dzielski. 5542

ROMAN SZKLARSKI.

Pilotka i miłość

(25)

Świadcami dalszej sceny był tylko szkielec samolotu. Zresztą gdyby nawet i cały pułk stał w pobliżu, nie nie powstrzymałoby Janusza od pochwylenia raz jeszcze Nelly w ramiona. Teraz jednak nie była nieprzytomna. Z całą świadomością tego, co robi, Nelly tuliła się do Janusza i całowała go równie namyślnie. Z dawnych łez i żalu nie było śladu.

— A teraz dość! — zawołała wesoło. — Teraz śniadanie, a potem idziemy w drogę.

O ile śniadanie poszło szybko, to trudniej było już z przygotowaniem się do drogi. Trzeba było przedewszystkiem pomyśleć o sankach. Janusz z dużym trudem skleił coś w rodzaju płoz z desek, wyrwanych z podłogi samolotu, na tem skonstruował powierzchnię nośną sanek, nie zapomniał nawet o fobeliku aeroplanowym dla wygody Nelly. Potem trzeba było przegladnąć zapas narzędzi i sprzętów, aby zabrać to, co mogło się w drodze przydać. Nie zapomniał o karabinku, jak również o parze rewolwerów. Namiot został spakowany i przymocowany do sanek. Na szczęście okazało się, że obydwa piloci zabrali tylko dwie pary nart, tak, że Janusz i Nelly mogli również odbyć dalszą drogę na nartach, znalezionej w schowku pod kabiną. Janusz zabrał także kompas z samolotu, kilka laterek elektrycznych, znalazł także szczegółową mapę Ameryki. Nad mapą tą, rozłożoną na kocu, spędzili ze dwie godziny, klęcząc się i spierając co do

obecnego położenia ich obozu. Janusz opowiadał się za tem, że są w Grenlandji, skutkiem czego chciał iść na południe. Nelly była większą optymistką i twierdziła, że znajdują się na Islandji, wobec czego należało iść na wschód raczej. Ostatecznie doszli obydwój do porozumienia, postanawiając iść na północny wschód.

Całe to przygotowanie zajęły im sporo czasu. O stracie kilku godzin dał im znać przedewszystkiem głód. Zanim zjedli prowizoryczny posiłek, który miał im zastąpić obiad, podwieczorek i kolację, zrobiło się ciemno. Nie było najmniejszego sensu wyruszać w drogę na noc, to też Nelly i Janusz postanowili przenocować w kabinie samolotu.

— Ale w Nowym Jorku wrzoby od płotek, gdyby się dowiedzano, że miss Pillow spędziła sam na sam noc z młodym człowiekiem w jednym pokoju — powiedziała wesoło Nelly.

— Po pierwsze nie z młodym człowiekiem, a po wtóre nie w pokoju, tylko w kabinie samolotu, gdzie zroiliśmy natychmiast przedział damski i męski.

Pozostała jednak troska o sanki i cały sprzęt. Nie było innej rady, jak wsunąć sanki pod samolot, nakryć go płachtą namiotową i zabezpieczyć kilkoma deskami. Tak też Janusz uczynił, poczem wsiadł z Nelly do samolotu i zabarykadował drzwi. Sen szybko skleił im powieki.

Marsz w nieznane.

Łatwo było pocieszać Nelly, która jeszcze dobrze tkwiła w wieku dziecięcym, ale trudniej było naprawdę wydostać się z kabiny, w jakiej się znaleźli. Nie można się więc dziwić, że Janusz długo nie mógł usnąć, głowiac się nad planami dalszego marszu. Obudził się wcześnie, gdy na polu było jeszcze szaro. Szybko wyskoczył z sa-

molotu, aby stwierdzić, czy jaki niepożądany gość nie zniszczył im sanek. Obawy na szczęście okazały się płonne. Sanki tkwiły pod kadłubem samolotu, tak, jak je zostawił wczoraj.

Obudziwszy Nelly, Janusz zakrzętał się około śniadania. Po wypiciu szklanki kondensowanego mleka i zjedzeniu kilku sucharów, wyruszyła młoda para w drogę. Nelly uiosła kompas i mapę a Janusz ciągnął sanki. Było to trochę niewygodne i marsz nie mógł być zbyt szybkim, ale ostatecznie nie można było rezygnować z tych sprzętów, jakie znajdowały się na sankach, a których nie można było wziąć na plecy. Młoda i zdrowa dziewczyna, jaką była Nelly, łatwo dawała sobie radę z trudami podróży. Gorzej wiodło się Januszowi, który po kontuzjach, odniesionych w Indianopolis i kilku latach pracy przy biurku, dalekim był od dobrej formy fizycznej.

Po kilku godzinach marszu znaleźli się na szerokiej płaszczyźnie, całkowicie zasypanej śniegiem.

— Jaka szkoda — powiedział Janusz, — że Reburn nie zalecał wtedy o kilka kilometrów dalej, mieliśmyby dzisiaj samolot do dyspozycji i mogliśmy wygodnie powrócić do Nowego Jorku?

— A więc żałujesz naszej przygody? — Jestem zadowolony o tyle, że ta przygoda dała mi ciebie, ale właśnie ze względu na ciebie wolalbym, aby jej nie było.

— Już cicho! cicho — odpowiedziała Nelly, kładąc mu dłoń na ustach. — Dobrze jest, jak jest i powinienś cieszyć się, że ja jestem szczęśliwa.

— Moje szczęście będzie zupełne dopiero wtedy, kiedy znajdziesz się w Nowym Jorku.

— Zobaczysz, że będziemy tam prędzej, niż się spodziewasz!

— Oby!

(Ciąg dalszy nastąpi)

